

# SLOVENSKI GOSPODAR.

## List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in volja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koronške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopis se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

### Iz prestolnega govora.

V soboto a poludne je presvitli cesar slovesno vzprejel gospódo iz gosposke in poslaniške hiše ter jih je blizo tako-le nagovoril: V tem, ko se začne nova doba ustavnega delovanja, zbral sem Vas okoli Svojega prestola. Pozdravljam Vas ter rečem: dobro došli! Upam, da bode prihodnje zasedanje dóba uspešnega dela, ter pričakujem od Vaše rodoljubne udanosti, da bote v vsakem oziru delali na to, da se uresnici to upanje, kakor sem tudi Jaz isto ukazal Svoji vladi. Pripomoči na to, da se doseže ta namen, so poklicani vsi, ki so prepričani, da je nad posameznimi strankami celota, država in prebivalstvo, in da skrbi za te najvišje koristi ne smejo motiti strankarske težnje. V sedanjem času so vsled hitrega razvoja razmer v gospodarskem življenju naloge, katere nam nalagajo skrb za celoto, posebno mnogoštevilne in nujne. Zato se mora postavodaja v prvi vrsti pečati s temi nalogami in sme se pričakovati, da se morajo tej nujni dolžnosti najprvo umakniti one želje, katere gojí posamezne stranke. Le s takim rodoljubnim samozatajevanjem more se doseči, da izvršimo težavne zahteve časa, v katerem živimo.

Dela Vam bode s predlogami Moje vlade, ki nameravajo pospeševati sporazumljenje med delodajalci in delavci ter kolikor mogoče, izjednačiti socialna nasprotja na tem polju. Poklicani faktorji bodo morali skrbeti za opravičene koristi malih obrtnikov in upam, da se bode s potrebnim sodelovanjem obrtniškega stanú posrečilo, pripomoči k uspešnemu razvoju gospodarskega položaja tega za družbo važnega stanú. Posebna predloga bode se tikala stavbenega obrta. Dobrodejni upliv postave o zavarovanju delavcev proti nesrečam priporoča, da ta zakon razširimo tudi na širje kroge.

Pripravlja se predloga, ki ima namen pospeševati združno organizacijo poljedelskega stanú in tako za korak dalje utrditi razmere

tega važnega in mnogoštevilnega dela prebivalstva. Gledé na želje mnogih deželnih zborov in oziraje se na tehtne uzroke pripravlja Moja vlada postavni načrt o obligatnem zavarovanju nepremičnin proti ognju. Drugi postavni načrti, ki se pripravljajo, imajo namen, ustreči opravičenim pritožbam zaradi vedno rastočega ponarejanja živil in pijanstva.

Po večletnem trudu se je doseglo ravnotežje v državnem gospodarstvu. Da se ta veljavna uspeh ohrani in zagotovi, to je Vaša, kakor tudi Moje vlade naloga. Prišel je tudi čas, da se prične zopet ravnavati direktnih davkov in tako ustreže splošni želji, kolikor mogoče, pravične razdelitve bremen. Tudi bodo predložene primerne predloge o razširjenju državne železniške mreže in novih zgradbah krajevnih železnic. Tudi se Vam predloži v Bernu podpisana pogodba o mednarodnem železniškem tovornem prometu, ki bode zelo vplivala na notranji prometni pravilnik. Moja vlada se trudi, na novo vrediti trgovsko-politične razmere z vnanjimi državami, kolikor bode potrebno. Namerava se s tem te dogovore ob jednem in za dalj časa dognati. Na ta način bode mogoče doseči stalne razmere in tako koristiti industriji in poljedelstvu.

Neprestano bode Moja vlada skrbela za javni pouk na vseh poljih. V prvi vrsti so potrebne reforme pravo in državnoznanstva. Ravno tako se morajo predrugačiti medicinski nauki. Vseučilišče v Lvovu se bode popolnilo z medicinskim oddelkom. Moja vlada bode se potrudila, da dotične obravnave prej, ko je mogoče, dokonča. V pravosodni postavodaji se bodo znova pričele kodiifikacije na polju materijelnega kazenskega prava in postopanje pred civilnim sodiščem, tudi v kazenskopravdnem redu so potrebne preembe. Pri teh velikih postavodajnih delih pa je treba tudi jemati v poštev, da se pravosodna postavodaja ne sme zamejiti proti zahtevam gospodarskega življenja, da mora na eni strani odstraniti ovire blagodej-

nega razvoja, na drugi pa resno in strogo za-  
brani tudi škodljive izgrede sebičnosti.

Spštovani gospodje obeh zbornic! Mi vsi ču-  
timo željo in potrebo rodovitnega dela; v vseh  
evropskih državah se pojavlja potreba mirnega  
življenja. Vse vlade nas zagotavljajo, da se  
resno trudijo ohraniti mir. To in prijateljske  
razmere z vsemi državami opravičujejo Moje  
upanje, da se bode podaljšala vrsta mirnih let  
in da se bote mogli mirno posvetiti delu, ki  
Vas čaka. Moja vlada pripravlja postavne na-  
črte, katere Vam bode o svojem času prelagala.  
Pričakujem, da bote skrbno in stvarno presojali  
nasvete Moje vlade, in prepričan sem, da bote  
mirno in brez predsodov spoštovali tudi sta-  
lišče strankarskega nasprotnika, zmanjševali  
nasprotja in tako našli skupno polje za vspešno  
delovanje. Taka načela so v eni zadevi deželno-  
zbornskega delokroga v novejšem času pripomogla  
k povoljnim uspehom in bode Moja vlada to  
tudi v prihodnje skušala doseči.

Z vstrajnim in vestnim delom, kakor pri-  
čakujem od Vas, bodo sedanje ustavne naprave  
dobile popolno vrednost; na ta način se more  
vzdržati edinstvo in moč države ter gledati tudi  
na raznovrstne razmere Mojih kronovin in dežel,  
kakor tudi na različne koristi prebivalstva; na  
tem potu more se najbolje pospeševati nramni,  
duševni in gospodarski blagor Mojih zvestih  
narodov, ki so Mi vsi enako pri sreči, ter varo-  
vati v ustavi zagotovljena enakopravnost.  
Bog vsemogoči naj blagoslovi odgovorno delo!

### Pobirki iz drž. volitev.

V. Poročilo naše se nam je za nekaj časa  
zakasnilo, ker smo čakali, da dobimo še imena  
gg. volilcev iz Konjiškega okraja, toda to se  
nam ni posrečilo. Zato pa povemo o volitvi v  
Konjicah samo toliko, da je bila najlepše  
spričevalo za to, da ni nemškutarjev v tem  
okraju, vsaj tacih ne veliko, ki bi imeli pri na-  
šem kmetu še kaj veljave. Čast torej volilcem,  
čast slov. kmetu v tem okraju!

V tem, ko sklenemo poročilo o volitvi za  
Mariborsko skupino, moramo še nekaj popraviti  
in to storimo prav radi: G. Janez Visočnik,  
volilec iz občine: Pohorje je volil narodno ter  
zato ne stoji njegovo ime v črni, ampak v zlati  
knjigi. Isto velja pri g. Št. Brglezu, vo-  
lilec občine Šentovec v okraju Slov. Bistrici.

Iz volišča v Rogatici, kjer so volili č. g.  
dr. Gregorčca, piše se nam to-le:

K volitvi prišli so vsi volilci, izjemši trije  
in sicer neki Ogrizek iz Topola, Grazeli iz Sliy-  
nice in Antoline iz staroslavlega Lemberga. Ko  
je bil Antoline poklican, a ga ni bilo, so se  
volilci, kateri ga poznajo, spogledali ter znano  
sodbo o njem izrekli: „Menda že ni imel časa  
priti, ker na peči sedi...“ No, kako so mogli

Slivničani potujčenega Grazelija, Lemberžani  
pa Antolina, zoper katerega vedno „po zaslu-  
ženji“ vreščijo, si za volilnega moža izbrati, to  
je nam nerazumljivo. Vsi došli č. volilci pa  
so volili preč. g. dr. Gregorčca, le ena zape-  
ljana Rogačka reva, neki Karl Kolterer, volil  
je s svojim hripavim glasom dr. Foreggerja!

S prva se je ta reva hotela g. komisarju  
prikupiti, ter se je zmiraj brez vse potrebe  
zraven „štulila“, ali jo je g. komisar še o pra-  
vem času zavrnil. Po volitvi šli smo v g. Ju-  
govo gostilnico, kjer smo bili prav židane, slo-  
venske volje in navdušeno klicali: Živio izvo-  
ljeni poslanec dr. Gregorec, presvitli cesar in  
mila slovenska domovina! Da pa Rogačani mir-  
nih slovenskih ljudi ne marajo, pokazali so že  
večkrat. Tako nas je tudi na primer o tej pri-  
ložnosti napadal s svojimi neslanimi psolvkami  
neki Pimpel, ali kako se že piše, sicer pa smo  
bili ponosni, da nas je lepo število lepo volilo.

Dostavimo sedaj še poročilo iz volišča v  
Brežicah. Volilec nam od ondot piše: Volitev se  
je vršila v najlepšem redu, kakor to pri olikanih  
Slovencih tudi ne more biti drugače. Bil je  
zbran cvet kmečkoga ljudstva, tudi nekaj du-  
hovskih in svetnih gospodov je bilo med volilci.  
V volilno komisijo so bili od volilcev izvoljeni:  
Franc Podvinski, župan v Globokem iz Breži-  
škega, Jurij Vtičar, župnik v Preborji, iz Koz-  
janskega in Jožef Zalokar iz Sevniskega okraja.  
Od gosp. okrajnega glavarja so bili v komisijo  
poklicani: gg. Jožef pl. Pol, župnik v Pišecah,  
Fr. Lenček, veleposestnik na Blanci in Franc  
Černelič, posestnik v Kozjem.

Teh šest je izvolilo za sedmega uda Fr.  
Gregorevčiča, veleposestnika na Malem vrhu,  
Pišečke fare. Za predsednika je bil izvoljen  
g. Lenček iz Blance.

Gosp. Miha Vošnjak je dobil izmed 118  
glasov 112, 1 gosp. Lenček. 5 volilcev pa je  
bilo izostalo.

Po volitvi nam je okrajni gospod glavar  
povedal, da je v Celji gosp. Vošnjak dobil 194  
glasov, v Brežicah 112, tedaj skupaj 306.

Moram omeniti, da so se tokrat Bizeljanci  
možato obnašali ter so vsi za gosp. Vošnjaka  
glasovali, le njihov župan, gosp. Balon je bil  
izostal. Tudi iz Vidma so prišli sami narod-  
njaki.

Tokrat nisem videl ali slišal, da bi bil  
kak Brežiški nemškutarček koga izmed volilcev  
begal, kar bi bilo tudi zastonj, kajti je vsak  
volilen mož dobro vedel, po kaj da je bil 5.  
sušca v Brežice prišel. Tudi ni bil nihče ka-  
kega dečka ali deda najel, ki bi bil pred vo-  
liščem ali kje drugje na cesti z loparjem, ka-  
kor čuvaj na železnici, stal ter prosil glasov  
za koga, ki ni naše gore list, kakor se je to  
še lansko leto pri volitvi za deželni zbor vi-  
delo. Nad tistimi Brežiškimi nemškutarškimi